

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglasa
se sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček, rač. št. 11.409

Preokret

Stojimo pred preokretom v jugoslovensko italijanskih odnosih. Že pred dnevi smo izčrpno poročali o preobratu, ki ga zadnje čase kaže pisava italijanskega časopisa do Jugoslavije. V državi, kjer vlada jasen sistem, ni moglo to biti golo naključje ali zadeva sentimenta te ali one osebe.

Direktor tržaškega »Piccola« Alessi je objavil v soboto drugi članek, v katerem prikazuje z ekonomskega vidika koristi italijansko jugoslovenskega sodelovanja, zavzemajoč se tudi za politični sporazum med Italijo in Jugoslavijo. Alessi pravi: »Odjek, ki ga je pokazal moj prvi članek v Jugoslaviji, dokazuje, da je Jugoslavija zrela za razgovor v Mussolinijevem stilu. So momenti v življenju narodov, v katerih postaja jasno vse, kar je bilo doslej nejasno. Ta moment je sedaj nastopil v italijansko jugoslovenskih odnosih. Kakor povdarja Alessi so italijansko jugoslovenski gospodarski odnosi navzlic političnim peripetijam in splošni gospodarski krizi pokazali veliko vitalnosti, ki naravnost preseneča ter se to smatra kot najboljši dokaz, kaj bi se lahko sčasoma doseglo, ako bi izkoriščujoč povoljne prilike razvili Italija ter Jugoslavija gospodarsko ter politično sodelovanje, ki bi ne bilo dragoceno samo za cilje jadranske prosperitete, ampak splošno za evropski mir.«

Ta preokret italijanske politike napram Jugoslaviji se jasno kaže tudi ob izjavah novega italijanskega poslanika na našem dvoru Maria Indelfija, ki jih je dal novinarjem v Beogradu: »To, kar ste čitali v našem tisku o odnosih z našo zemljo, je izraz čustvovanja vsega italijanskega naroda. To čustvo v našem narodu je stvarno ter je preko tiska dobilo svoj glavni izraz. Še se bom z vami sestel ter se o tem razgovarjal.« Ta izjava je umevno zbudila v beograjskih krogih precejšnjo senzacijo.

Tej novi liniji italijanske politike pa je dal čisto jasen in točen povdarek Mussolini, ki je ob priliki včerajšnje fašistične manifestacije v Milanu dejal: »Četrta dežela, ki je Italiji soseda, je Jugoslavija. V zadnjem času se je ozračje med obema državama temeljito spremenilo. Spominjal se boste, da sem pred dvema letoma na tem mestu jasno podčrtal možnost pristranih prijateljskih stikov med obema državama. Ponavljam danes to misel in izjavljam, da obstoje sedaj vsi potrebni in zadostni pogoji, moralni, politični ter gospodarski, da postavimo resnično in konkretno prijateljstvo med obema državama na nove osnove.«

V tem novem političnem okviru gre tudi ona politična smer, v kateri naj se ustvarijo pogoji za sodelovanje med državami Male antante in rimskega pakta. Ob priliki poseta čehoslovaškega poslanika v Rimu Svajkovskega pri italijanskem zunanjem ministru grofu Cianu se je obravnavala možnost sodelovanja med obema navedenima blokoma. Ob priliki navedene konference je čehoslovaški poslanik Svajkovski stavil grofu Cianu sledeča vprašanja: 1. Na kakšna načela se opira sporazum med Italijo in Nemčijo. 2. Ali obstoja trdna volja, da se teritorialna izločijo iz vsake debate vsa teritorialna vprašanja revizionističnega značaja ter obmejnih sporov. 3. Ali je Italija pripravljena, priznati popolno enakost med državami podonavskega bloka in Male antante. 4. Kako si italijanska vlada predstavlja postopek bodočih pogajanj. 5. Ali misli Italija z državami rimskega bloka

Senzacionalne vesti iz Poljske

Pred pomembnimi odločitvami v poljski politiki

VARŠAVA, 2. novembra. V poljski javnosti vlada popolna nejasnost glede načrtov poljskega režima za bližnjo bodočnost. Polkovnik Koc, ki dela na u-stvaritvi nove vladne organizacije, je objavil izjavo, v kateri označuje informacije časopisja kot izmišljene ter škodljive. Navzlic tej izjavi pa se zatrjuje v dobro poučenih krogih, da so v opozicijskih listih objavljene informacije izvirale iz vladnega tabora in sicer od strani one skupine, ki se je izrekla proti fašističnim tendencam in ki je hotela s predčasno objavo podrobnosti teh načrtov prekrizati namere polkovnika Koca, zaupnega prijatelja Rydz Smiglyja. Zanimivo pa je, da nadaljuje varšavski tisk z objavljanjem političnega programa ustvarjajoče se nove vladne organizacije. Nacionalistični »Goniec Varszawski« zatrjuje, da vsebuje problematična izjava te nove vladne organizacije, ki je v nastajanju, sledeče teze: 1. Če ne nastopijo spremembe v trenutnih razmerah Poljske, mora Poljska v bodoče postati slabotna. Radi tega je treba težiti za ojačenjem obrambne ter ekspanzijske moči poljske države. Na poti k uresničenju tega cilja ne sme biti nobene bojazni tudi pred tveganimi koraki. 2. Osiguranje poljske moči se lahko doseže potom brezkompromisne in celo revolucionarne akcije. Ta cilj se mora doseči z akcijami, ki uničujejo različne socialne in politične skupine v državi. 3. Pri ustvarjanju nove državne gospodarske strukture se morajo ignorirati egoistični interesi poedinih skupin. 4. Vzgoja naroda k službi državi je med predpogoji osiguranja poljske moči. Organizacija poljske nacije se mora nastopiti na princip voditeljeve avtoritete. Vsak državljan bo v bodoči vladni stranki lahko zavzel odgovarjajoči položaj. 5. Sposobnosti, življenje in vse imetje vseh državljanov more v bodoče služiti izključno ciljem ter interesom države. V Poljski ne sme obstojati nobena stranka in nobeno društvo, katere centrale se nahajajo izven poljskih meja. Dokaz za to, da imajo ti načrti tudi v nekaterih vladnih krogih svoje nasprotnike, dokazuje posvetovanje skupine »Zarzewie« iz vzhodnih vojvodstev v Lvovu. Na tem sestanku se je odkrito zahtevalo skupno postopanje z opozicijo. Ta skupina, ki se smatra kot zanesljiva opora režimu, je sicer za izvajanje politike takozvanega »pilsudskizma«, vendar pa zastopajo njihovi voditelji mnenje, da je mogoča konsolidacija naroda in države pod vodstvom Rydz Smiglyja kot naslednika Pilsudskega le ob pritegnitvi najširših narodnih plasti, torej tu, di opozicije. Vsekakor dokazujejo ti sklepi, da je povmes neka akcija opozicije v režimskih krogih, ki deluje proti fašističnemu eksperimentu, tako da se letošnji poljski narodni praznik, v zvezi s katerim se pričakujejo pomembni dogodki, pričakuje z napetim zanimanjem.

Escorial v kevavik sencah dežavljanske vojne

Pariz, 2. novembra. Nacionalne čete so prodrle do Parle, 16 km pred Madridom. Zavzele so naselbino Humanes, 3 km zapadno od Parle, ter Valdemoro, ki se nahaja ob železniški progi Madrid - Valen-

Popolna ujedinjenje Irske

LONDON, 2. novembra. Havas poroča iz Dublina o včerajšnjem kongresu stranke Fianna Fail, na katerem je govoril De Valera o ustavni reformi, katere namen je popolno ujedinjenje Irske, ki naj se izvrši z združenjem severne Irske (Ulster) s sedanjo svobodno Irsko. Vlada svobodne irske države bo predlagala ulstrski vladi pogajanja o ujedinjenju. Če bi se to ujedinjenje izvršilo, potem bi se pričela

Thorezov ultimatum Blumu

PARIZ, 2. novembra. Vse pariško časopisje se poča z ultimatom, ki ga je komunistični tajnik Thorez naslovil na Leona Bluma in v katerem zahteva od njega, da izvaja program Ljudske fronte. Iz

nastopiti kot blok ter se pogajati z Malo antanto kot celoto, ali pa si poedine vladne pridržujejo pravico, da razpravljajo posamezno z vsako državo posebej.

Ta nova politika, ki naj bi se inavgurirala na bližnji dunajski konferenci Rim-

cia. Na zapadu Madrida so prodrle nacionalne čete do Escoriala in so zasedle kraj Peguerinoz. Nacionalni bombarderji so v nedeljo med 1. in 5. uro popoldne izvršili več napadov na Madrid.

pogajanja z britansko vlado glede nove ureditve položaja Irske v okviru britanske države. V sredo se sestane parlament Irske, ki bo razpravljalo novi irski ustavi, s katero se ukinja položaj generalnega guvernerja, ki predstavlja angleškega kralja, ter se ustvarja novi položaj vrhovnega šefa svobodne irske države. (O načrtu nove ustave je naš list pred dnevi izčrpno poročal).

okolice predsednika vlade Bluma se doznavajo, da bo Leon Blum v najkrajšem času odgovoril Thorezu pismeno. Parlament se sestane v četrtek.

skega bloka, pa naj bi še pred tem dobila predhodni pristanek ob napovedanem potovanju, ki ga namerava storiti madjarski regent Horthy v spremstvu predsednika madjarske vlade Daranyja ter zunanjega ministra Kanye.

Politične obzorce

POMOTA.

Neki tuk. list piše: »Koliko občin ima opozicija?« Slovenec poroča, da je pri občinskih volitvah 25. oktobra opozicija osvojila 24 občin, v glavnem glasilu JRZ »Samoupravi« pa stoji z velikimi črkami napisano, da je število občin, v katerih je dobila večino opozicija 31. Ker so pri »Slovincu« to razliko najbrž že tudi opazili, jo bodo gotovo pojasnili, da ne bo nepotrebne zmede.«

PRLEŠKA POLITIKA.

Volitve so za nami. Volilna borba je bila srdita, kakor še nikdar. Razni vplivi na volilce so presegali vse meje obzirnosti. Nočni napadi na posamezne hiše, telesne poškodbe mirnih ljudi na dan volitev, nedostojni sramotni lepaki, razni napisi — vse to je bila agitacija, ki je končno prinesla zmago nasprotniku, ki je pa ne bi bilo, če bi v zadnjem hipu ne bila izvršena »trgovska pogodba« z neko tvrdko, ki je prispevala 60 volilcev, ki so vse drugo preje, samo to ne, kar so volili. Kljub zmagi nasprotnikov, pa so te volitve pokazale, da je Mala redelja napredna, čeravno se je za novo upravo, če bo izvoljena, agitiralo, da ne bo treba plačati davkov. Bomo ji pa skrbno pomagali pri nadziranju njenega dela.

IZJAVA.

Podpisani Penič Anton, nosilec kandidatne liste, ki je bila izvoljena pri občinskih volitvah dne 18. oktobra 1936 v občini Žusem, srez Šmarje pri Jelšah, izjavljam in potrjujem, da naša kandidatna lista ni bila vložena pod firmo JRZ, niti ni bila nikdar mišljena kot JRZ lista, še manj kot kaka oficialna JRZ lista, kakor je bila napačno proglašena, pač pa je bila sestavljena kot izrazito opozicionalna »Gospodarska lista«. Žusem, dne 25. oktobra 1936. Penič Anton.

ZAKAJ DVOJNA MERA.

Neki ljubljanski list piše: V »Politiki« piše nek upokojenec, da se naj bi upokojencem, ker je 1. novembra nedelja, pokojnine izplačale že 31. oktobra. Predlog je prav gotovo umesten in če bi finančna uprava ta predlog izpolnila, bi le prav storila. Toda pri tem se moramo nehoti spomniti na naše upokojence v Sloveniji. Kje so že tisti meseci, ko so prejeli upokojenci svoje pokojnine v redu. Kako zadovoljni bi bili naši upokojenci, če bi jim bilo zajamčeno, da bi vsaj do 10. vsakega meseca prejeli gotovo vso pokojnino! Prazne sanje in nade, ker v Sloveniji morajo biti upokojenci veseli, če vsaj po 20. dnevu v mesecu prejmejo svoje pokojnine! Vprašamo: zakaj morejo dobiti beograjski upokojenci svoje pokojnine pravočasno in zakaj jih v Sloveniji nikakor ne morejo dobiti. Zakaj je dvojna mera? In kdaj ho že enkrat te dvojne mere konec?«

STANJE NAŠIH KLIRINGOV.

Po izkazu Narodne banke se je v času od 22. do 27. oktobra stanje naših aktivnih kliringov spremenilo tako-le: Naš saldo z Nemčijo se je zmanjšal od 16,7 na 15,2 milijona mark. Zadnji izplačani avizo je še vedno od 31. julija 1935. Saldo z Italijo se je zmanjšal od 37,6 na 37,5 milijona lir. Saldo z Bolgarijo se je povečal za 70.000 na 879.000 Din. Naše terjatve proti Turčiji so narasle za 14.000 na 658.000 fr. frankov.

ČUVAJTE JUGOSLAVIJO!

Ob Jenšačevem grobu

Tik pred praznikom Vseh svetih, ko se spominjamo naših dragih umrlih, je tudi sokolsko društvo Maribor I. na dostojen način manifestiralo sokolsko bratstvo in sokolsko ljubezen. Odkrilo je v soboto po polдне na magdalenskem pokopališču nagrobni spomenik pokojnemu vzornemu naraščajniku Tomislavu Jenšacu. Pred spomenikom, ki je bil tačas še ves ovit v barve državne zastave, se je zbrala številna množica Sokolstva in njemu naklonjenega občinstva, da ob odkritju počasti spomin pokojnika, ki je moral pred dobrim letom v prerani grob. V najlepši mladeniški dobi 17 let je moral zapustiti svoje drage stariše in sokolsko družino iz petega okraja, kjer mu je sokolska telovadnica prirastla tako zelo k srcu, da je v njej raste, se razvijal ter krepil svoje mišice in svoj duh v smislu visokega poslanstva sokolske ideje.

Sokolska deca je prikoralala z državno zastavo, ovito s črnim florom, z belimi krizantemami, lepim lovorjem vencem na njegov grob, ga zasula s cveticami v ljubezni in spominu nanj, ki je prebil ves svoj prosti čas med njo v telovadnici in izven nje. Zastopniki ostalih mariborskih sokolskih društev ter mariborske sokolske župe z župnim starostom br. dr. M. Goriškom na čelu so se razvrstili v krogu kraj groba. Pietetni slavnosti so prisostvovali tudi stariši pokojnika, ki so skrušeni stali pred grobom ljubljene in nepozabnega sina.

Vrli pevci Jadranaši so za uvod v spominsko svečanost odpeli žalostinko »Človek glej«. Poslovodeči starosta sokolskega društva Maribor I. br. Mohorko je nato odkril skromen, a tem prirčnejši nagrobni sokolski spomenik in počastil in osvežil z izbranimi besedami spomin nanj, ki je bil vsem Sokolom drag in mil brat. V skromno oddolžitve njegovega sokolskega dela in sokolskega udejstvovanja so hvaležni Sokoli postavili z lastno močjo spomenik ob njegovih še vedno sveži ter z rožami in venci zastrti gomili. Ta spomenik naj bo živa priča, da vlada v Sokolstvu duh ljubezni in duh bratstva. S tem spomenikom je Sokolstvo iz-

Kralj Leopold III. belgijski, ki je pred nedavnim izzval s svojo izjavo nevtralnosti Belgije svetovno politično senzacijo, obhaja danes svoj 35. rojni dan

pričalo, da vzgaja svojo mladež v duhu prosvete in morale, v bratski ljubezni in v ljubezni do svoje domovine in v udanosti do Najvišjega predstavnika Nj. Velikarja Petra II., našega ljubljene in najvišjega brata Sokola. Po enominutnem molku je spregovoril v imenu naraščaja toplo občutene besede br. Šušteršič. Zatem je stopil pred grob mladi Sokolič Stanič Dušan, ki je v imenu dece deklamiral ljubko spominsko deklamacijo. V imenu mariborske sokolske župe je spregovoril nato župni starosta br. dr. Gorišek, ki je v jedrnatem govoru podčrtal dejstvo, da je Sokolstvo s tem spomenikom dokazalo, da živi vez sokolske ljubezni in bratstva tudi preko groba. Sokolstvo dokazuje svoje delo z dejanji. Pokojni brat, ob čegar grobu sedaj stojimo, ni bil bogat po premoženju in tudi ni bil osebnost, ki bi igrala v zgodovini veljavno ulogo, toda bil je plemenit po srcu in jeklen v značaju, bil je jeklen Sokol čistega srca in čistih misli! Takih Sokolov domovina potrebuje in je naša tuga ob njihovi smrti temvečja.

Nagrobno svečanost so zaključili pevci »Jadranaši« z žalostinko »Vigred se povrne«, nakar so se množice Sokolstva razšle.

Sokolskemu društvu Maribor I., ki je s tem skromnim spomenikom dokumentiralo vzvišenost sokolske ideje, predvsem pa bratom Štoku in Sosiču, ki sta zbirala prispevke za ta spomenik, gre vse priznanje! Bratje Sokoli! Ne pozabite tega groba. Pokojni Tomislav naj bo svetel uzor sokolske plemenitosti in jeklene sokolskega prepričanja.

Ptujske novice

Vlomi in tatvine v Halozah. V zadnjem času so vlomi in tatvine v Halozah na dnevnem redu. Konečno pa se je orožnikom v Leskovcu in onim pri Sv. Barbari v Halozah posrečilo, izslediti tolpo, ki je ogrožala ondotno prebivalstvo. 30 letni Rudolf Hrženjak, 69 letni Franc Haberka in 28 letna Bara Veit, vsi trije iz Maruševca na Hrvaškem, so že pod ključem. Vodja te vlomilske tolpe 36 letni Štefan Prasniški, isto tako iz Maruševca, pa je pobegnil. Omenjena vlomilska tolpa je kradla kar ji je prišlo pod roke, še celo govejo živino iz hlevov.

Poskus samomora. Nad svojim mladim življenjem je obupala 20 letna Marica Rajšp doma iz Sv. Urbana. V službi se je nahajala kot sobarica v Koserjevem hotelu v Ptujju. Iz neznanega vzroka je izpila precejšnjo količino lizola.

Obešenec v kleti. V Škrblji občina Majšperg je izvršil samomor 60 letni prevžitar Andrej Vinkler. Obesil se je v kleti. Ko so ga našli, je bil že mrtev. Vzrok samomora je neozdravljiva bolezen.

Vseh Svetnikov dan. Kljub slabemu vremenu je bilo na ptujskih pokopališčih zelo živahno. Opaziti je bilo mnogo tujcev, ki so prišli na grobove svojcev.

Automobilska nesreča v Spuhlji pri Ptujju. V nedeljo 1. t. m. okrog 7. ure zjutraj se je dogodila na državni cesti, ki vodi skozi vas Spuhlje, težka automobil-

OBROČ OKROG MADRIDA se vedno bolj zožuje

ska nesreča, ki pa k sreči ni zahtevala človeških žrtev. Ob navedeni uri je privozil tovorni avto, last tvrdke Reinhard, iz Koprivnice proti Ptujju. V navedeni vasi pa mu je privozil nasproti osebni avto, last Dragotina Čekada iz Slovenjgradca. Sunek je bil tako silen, da je osebni avto popolnoma razbit. V osebnem avtu so bile 3 osebe, ki so pa ostale nepoškodovane razen Maksa Pilka, iz Slovenjgradca, ki je dobil precej teške poškodbe na glavi. Tovorni avto je dobil le neznatne poškodbe in so ostale osebe na njem nepoškodovane. Materialna škoda na osebnem avtu je visoka, ker je isti, kakor omenjeno, popolnoma razbit.

Požar na Dravskem polju. Pretekli večer so imeli v Šikolah zopet požar. Posestniku Francu Fakimu so zgorela gospodarska poslopja do tal, žrtev požara pa je tudi nad 10.000 kg sena in slame. — Škoda znaša okrog 25.000 Din. Vzrok požara še ni dognan.

Slovo. Komisar sreskega načelstva v Ptujju gospod Andrej Jarc je bil nepričakovano premeščen v Kočevje. Komisar Jarc, ki je štiri leta služboval v Ptujju, bo že v prihodnjih dneh zapustil naše mesto, kjer si je tekom svojega službovanja radi svojega korektnega, vestnega in simpatičnega nastopa pridobil v vseh krogih prebivalstva občo priljubljenost ter mnogo prijateljev. Tukajšnji krogi so vzeli vest o njegovi premestitvi le z obžalovanjem na znanje.

Novice z Murskega polja

Lep življenjski jubilej. V Hrastju živi vpokojeni inšpektor finančne kontrole g. Menhart Franc. Pretekli teden je obhajal v krogu svojih domačih 75letnico. G. Menhart je znan po vsem Murskem polju kot krepka korenina, ki je kduboval kot dober narodnjak vsem, ki so za časa Avstrije preganjali naše ljudi. Njegovo delo med našim slovenskim življenjem je bilo vestno in plodovito in je vedno držal okolj sebe krog zavednih Slovencev. Njegovi sinovi in hčere, ki so danes v različnih službah, so vzgojeni v zelo narodnem duhu. K temu lepemu jubileju želimo g. Menhartu in vsej njegovi družini, da bi še bili mnogo let srečni s svojim očetom.

Osebnе zadeve. Že zopet se je spremenil stalež našega javnega nameščenstva s premestitvijo višjega veterinar-

skega svetnika pri sreskem načelstvu v Ljutomeru g. Škofa Alojzija, ki je premeščen v Bugojno. Na njegovo mesto je imenovan veterinarski pripravnik Jakelj Gregor iz Kučeja. Z odhodom g. Škofa iz Ljutomera izgublja Ljutomer dobrega značajnega naprednega delavca, ki je sodeloval pri vseh narodnih organizacijah in bil vedno član sreskega odbora JNS. Na njegovem novem mestu mu želimo obilo zadovoljstva z željo, da se čimprej vrne zopet k svoji ženi in svojim petim otrokom.

Med nami povedano.

»Kako je bilo na zadnjem zborovanju žena? Kdo je vse govoril?«

»Govorile so vse žene, izvzemši govornice, ki ni prišla do besede!«

Pogovor med plesom.

»Dve stvari bi bili, gospod Stopač, ki vas ovirajo, da ne morete postati dober plesalec!«

»In to bi bilo?«

»Vaše noge!«

LEON BLUM, ki mu je francoski komunistični vodja Thorez stavil ultimatum radi sodelovanja, pozdravlja svoje pristaše

Iz življenja in sveta

Dežela zlata in skrivnosti

Kakor so se začele dvigati cene za zlato in srebro, tako se je tudi pospešilo raziskovanje zakladnice svetá, Mehike, posebno v puščavah Sierre Madre, ki še niso raziskane. To gorovje, dasi je na meji Združenih držav, vsebuje številne skrivnosti. Nedavno je priobčil neki ameriški učenjak, prirodoslovec Robert Moore, poročilo o Baranci del Cobre, neki doslej neznan soteski. Moore, ki je s svojo ekspedicijo prodril v neraziskane pokrajine ob reki Uriqui, je Baranco odprl civiliziranemu svetu. Tu je tudi odkril neko indijansko plemo, Tarahumara, ki doslej še ni nikoli videlo belega človeka. Moore je dognal, da so v tej soteski tudi brez dvoma veliki zakladi dragocenih rudnin.

Neki drugi ameriški raziskovalec pa je na svojem potovanju po pokrajini reke

Fuerta dobil domačine, kako so z domačimi, lesenimi ponvami zajemali pesek, kjer je bilo mnogo zlata. Vsa družina, žene, otroci, se ukvarja s pridobivanjem zlata. Moški odnašajo zlato do bližnje postojanke belih ljudi in ga zamenjavajo za živila in blago. Tak barantač z zlatom je pripovedoval raziskovalcu, da domačin vedno le toliko zlata izperejo iz peska, kolikor ga potrebujejo za nabavo živil, tako da ni niti moči dognati, koliko zlata imajo. Ker je ondi v reki mnogo gruščja, bi bilo težko izpirati zlato s stroji. Dr. Hogle je zares dobil dva inženjerja, ki sta z največjim trudom spravila dva stroja za izpiranje zlata v tisto pokrajino, pa vprav zaradi gruščja nista ničesar dosegla. Dognano pa je, da je v tisti reki prava zakladnica zlata.

Indijanci Tarahumara, ki živijo v go-

rovju Madre, lovijo še z lokom in puščico in imajo tudi sicer še iste običaje, kakršni so bili v navadi, preden je bila Amerika odkrita. Nimajo nobenih želj in priroda jim daje vsega, česar so potrebni. Mnogi mislijo, da je nekje v kaki skriti, nedostopni dolini Sierre Madre onih sedem pravljicnih mest iz Cibole. Brez dvoma so te gore, kjer živijo razna neznana indijanska plemena, vprav hvaležno polje za nadaljnja raziskovanja.

Izza onih dni, ko si je Cortez prisvojil deželo Aztekov, so dajale te gore neizmerna rudninska bogastva. Mehika je še zdaj na glasu, da ima največ rudnin na svetu. Od l. 1521 do 1922 so pridobili v Mehiki 155.000 ton srebra v skupni vrednosti treh milijard dolarjev. Ta množina srebra je dve tretjini vsega srebra, kar ga na svetu sploh pridobivajo. Me-

hika izvaža šest sedmin svojega srebra v druge države, iz ostale sedmine pa si kuje denar. Skoraj po vseh mehiških srebrnih rudnikih pa je tudi obilo zlata. Najimnitnejši srebrni rudnik v Mehiki je Real del Monte v okraju Pachuca. Deluje že iz časov, preden so prišli Španci tja (že 400 let) in daje vsak dan še zdaj po 3 in pol tone srebrne rude. Cortez je zahteval, naj naredi rudniško vodstvo predor rudnik, ki bi bil tako visok, da bi mogel jezdec na konju skozi. Španski kralj naj bi, če bi si zaželel, ogledal rudnik, ne da bi mu bilo treba razjahati. Najbogatejši zlati rudniki so zdaj v dolni Kaliforniji, v Chihuahu, Puebli, Sinaloi in Sonori. Pridobivanje vsega mehiškega zlata se je dvignilo od 20 ton leta 1919 na 24 ton leta 1926. Dve tretjini so ga uporabili v Mehiki za denar, ostanek so izvozili. Razen srebra in zlata pa ima Mehika v rudnikih še svinec, baker, cink, grafit, arsenik, živo srebro, antimon, kositel in železo.

Mariborske in školiške novice

Mariborčani na grobovih dragih svojcev

Vseh svetih, vseh mrtvih dan, Maribor se je navzlic deževnemu vremenu zgrnil včeraj ob grobovih dragih svojcev. Že zarana se natrpani avtobusi brzeli na Pobrežje. Ob grobovih naših velikanov, oboževalca Maribora generala Rudolfa svoboditelja Maribora, Maistra, novinarja Tomšiča itd. so se ustavljali v globoki pieteti Mariborčani, zažigali svečke ter obsuli grobove zaslužnih mož s cvetjem in vencji. Tudi grobovi žrtve svetovne vojne so bili lepo urejeni. Brleče lučke in svečke so dale našim pokopališčem otožno milo sliko, ki se je ob včerajšnjem deževnem vremenu spajala z otožnim občutjem včerajšnjega dne. Pobreška pokopališča, staro mestno pokopališče v Strossmajerjevi ulici, ter studenško in radvanjsko pokopališče so posetili včeraj tisočji in tisočji pokojnikov svojcev, ni pa bilo radi deževnega vremena običajnega navala in gnječe. Na pobreškem pokopališču so mariborski

pevci pod vodstvom zborovodje Ipavčeve pevske župe učitelja A. Horyata odpele turobni žalostniki »Oj, Doberdob« ter »Človek glej«. Dostojno in v duhu globoke pietete je Maribor včeraj počastil spomin svojih dragih rajnikih ter velikih nacionalnih mož, ki imajo na mariborskih pokopališčih svoje poslednje domovanje. **Smrt blage žene.** V Veščici pri Stročji vasi pri Ljutomeru je preminila v častiljevji starosti 83 let blaga in plemenita žena Jožefa Trstenjakova, mati našega odličnega umetnika slikarja g. Antona Trstenjaka, ki živi, kakor znano, stalno v Pragi. Pogreb pokojnice, ki je vse dni svojega življenja delala za drage svoje, je pričal o vsestranski priljubljenosti, ki jo je bila deležna. Blagi ženi in dobri materi časten spomin, žalujočim, zlasti pa sinu g. A. Trstenjaku, naše globoko in iskreno sočutje.

Spremembe pri gledališču. Kakor doznavamo zapišča nadarjeni mladi režiser in igralec Jože Borko mariborsko gledališče, pri katerem se je v nekaterih vlogah prav uspešno uveljavil. Tudi je lepo zrežiral Minafikovo veseloigro »Zorka« ter je neumljivo, zakaj mora zapustiti mariborsko gledališče. Kaj se zopet dogaja v našem teatru...?

GRAJSKI KINO

Iz železniške službe. Premeščeni so: Pinter Mihael, nadzornik proge, iz Ruš v Maribor, glavna proga, Rožič Blaž, nadzornik proge, iz Dravograda v Ruše, Rozman Alojz iz Trbovelj v Novo mesto, pom. nadzornik proge Ankon Alojzij iz Savskega Marofa v Dravograd, prometni uradnik Segula Jakob iz Grobelnega v Zalog, prometnik Majdič Ivan iz Kranja v Soštanj-Topolšičica, pom. prometnik Zupančič Josip iz Mirne peči k Sv. Lovrencu na Dr. polju, prometnik Lengar Anton iz Hoč v Maribor, kor. kol., pom. prometnik Babošek Alojzij iz Sv. Lovrenca na Drav. polju v Ruše, Sajko Karel iz Ruš v Laško, Miklič Feodor iz Rimskih toplic v Brezovico, Bolka Franc iz Podnarta-Krope v Hoče, Jordan Henrik iz Dolnje Lendave v Trbovlje, Hoge Viljem iz kurilnice Ljubljana v strojno stanico Celje, in dnevnikač Bračkovič Ishak iz Trbovlja v Trebinje.

Iz carinske službe. Premeščena sta Dane Bosnić iz Struge v Dravograd, Jos. Bizjak iz Gjevglje v Maribor.

V zlato svobodo... Danes dopoldne so iz zaporov tukajšnje kaznilnice pogojno izpustili 14 kaznjencev, ki so bili vsičas obsojeni na 4 mesece do 10 let zapora. Med pogojno odpuščenimi so večinoma tatovi in vlomilci ter neki ubijalec ter morilec. Kaznjence so danes dopoldne daktiloskopirali na tukajšnji policiji, nato pa so jih odpremili v pristojne občine.

Huda kazen radi napada na stražnika. Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je danes dopoldne obravnaval incident, ki se je pripeljal v noči na 4. avgusta t. l. v Ptuj, ko so trije moški napadli stražnika Leopolda Pestotnika. Na zatožni klopi so sedeli 22 letni brezposelni rudar Anton Šprajc, 23 letni brezposelni delavec Franc Legat in 21 letni brezposelni tkalec Martin Remih, ki jih je državni tožilec obtožil, da so dne 4. avgusta t. l. v Ptuj vrgli na tla stražnika Pestotnika ter mu s pestmi in noži prizadajali več lažjih poškodb po vsem telesu. Stražnik Pestotnik je namreč omenjene tri delavce, ki so brez stalnega bivališča, pozval v neki ptujski gostilni, naj se legitimirajo. Ker pa se niso mogli izkazati, jih je stražnik pozval, naj grejo z njim na policijo. Spotoma pa so napadli stražnika ter mu hoteli odvzeti orožje. — Stražniku pa se je posrečilo, da je oddal iz samokresa dva strela, nakar so napadalcji zbežali. Toda kmalu zatem so jih izsledili ter jih spravili v zapore. Danes so prejeli zasluženo kazen in bil Anton Šprajc obsojen na 13 mesecev zatočenja ter na trajno izgubo častnih državljskih pravic, Franc Legat na 16 mesecev robije ter na izgubo častnih državljskih pravic

vic za dobo 3 let Martin Remih pa na 8 mesecev zapora.

Konkurzne zadeve. Razglašen je konkurz o premoženju Vinka Zorka, trgovca v Mariboru. Konkurni komisar dr. Lesnik, upravnik mase odvetnik dr. Kieser.

Se ni razjasnjeno. V zvezi z nedavnim vlomom v tukajšnje podružnico Zadrudne zveze vrši policija intenzivne poizvedbe ter zasliševanja. Zadeva obeta precej zanimivega. Po Mariboru krožijo v zvezi s tem najrazličnejše govorice. Kdo je storilec —?

V TOREK VELIKA SENZACIJA

Protituberkulozni dinar za zgradbo azila jetičnim bolnikom v Mariboru, je dosegel v mesecu oktobru 1936 vsoto Din 248.955.—. Izven stanovanjske akcije so darovali azilnemu skladu in sicer: poštalni uslužbenci v Mariboru Din 100, neimenovani 20 Din, Delavstvo tovarne Karol Thoma v Mariboru Din 100, odvetniška pisarna g. dr. Karol Kieserja iz neke sodne poravnave Din 100, Narodno gledališče v Mariboru izza časa PTL tedna Din 140.

Sladki kmečki kek

Pekarna RAKUSA
Koroška cesta št. 24

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v ponedeljek ni predavanja. V petek 6. novembra predava g. Lap, ravnatelj mestne vrtnarije v Ljubljani o gojitvi in prezimovanju naših hišnih cvetic.

Tragična smrt v studencu. Pri čiščenju studenca posestnika Danijela Brumna pri Sv. Martinu pri Vurbergu je bil zaposlen prevžitar Anton Malek od Sv. Marjete na Dravskem polju. Malek je zvezal skupaj več lestev ter po njih splezal v studenec. Ko pa je hotel po končanem delu splezati zopet iz studenca, se je nenadoma utrgala veriga, na kateri so bile pritrjene lestve. Malek je strmoglasil 28 m globoko ter obležal s prebito lobanjo mrtve na dnu studenca.

Do smrti povožen. Hlapec pri posestniku Pečolarju v Gradiški, Lenart Arčnik je bil zaposlen pri vožnji hlovov iz gozda. Ko je vozil po neki strmini, so pričeli konji dirkati. Da bi preprečil eventualno katastrofo, je skočil pred konje, da bi jih zadržal. Radi mokre ceste pa se je Arčnik spodrsnil ter padel pod kopita in so

Kino

Kino Union. Danes grandiozni film »Stenka Razin« po znani legendi »Volga - Volga«.

šla kolesa težko naloženega voza preko njega. Doma je kmalu zatem umrl.

Rekomandni strahujejo deželo. V Črešnjem pri Pragerskem so doslej še neznani storilci vdrl v trgovino Jožefa Kapuna ter odnesli za 7000 dinarjev raznega manufakturnega blaga. Vlomilci so najprej s silo razbili zunanja vrata, nato pa s ponarejenim ključem odprli druga vrata. S plenom so zlikovci zaenkrat izginili brez sledu.

Dinarska akcija na širši podlagi je zahtevala tudi večje število inkasantov, ker se bo od 1. novembra 1936 dalje zglasil lighi inkasanti mesečno enkrat prav v vsakem stanovanju v mestu in sosednih občinah našega Maribora. To so inkasanti Mestnih podjetij, ki pobirajo vsak mesec denar za porabljeni plin in elektriko in sicer: Gg. Franc Mastinšek, Janez Basej, Ferdo Kaiser, Srečko Kosi, Franc Reberc, Josip Senekovič, Josip Veg, Vichter Juchter Urnkar Anton. Prepričani smo, da ne bo nihče odklonil prošnje naših inkasantov in bo prav vsaka stranka vzela toliko dinarskih listkov, kolikor je družinskih članov. Od tega načela so seveda izvzeti revnejši sloji, ki pa bodo gotovo vzeli najmanj po 1 - dinarski listek vsak mesec; premožnejši sloji s pičlim številom ali brez družinskih članov si pa gotovo ne bodo maksimirali tega prispevka po osehah in bodo brezdvomno pri tem vpoštevali plemenito zamisel človekoljubne akcije.

Smrt na mejl. Na Jamnici pri Št. Danijelu v prevaljskem srezu je nameraval prekoračiti našo mejo neki okoli 25 let stari možki. Službujoči graničar je trikrat

LUJZA ULRICH

pozval možkega, naj obstane. Ker se za graničarjeve klice ni zmenil, je graničar sprožil puško ter je neznanec obležal mrtve. Ker so pri mrtvecu našli precej avstrijskih šilingov, menijo da gre za tihotapca.

Na varnem. Košaskim orožnikom se je posrečilo aretirati 32 letnega delavca Fr. Kamenda, ki je osumljen, da je izvršil v zadnjem času več tatvin in vlomov v Sl. goricah. Ob aretaciji so našli pri njem nekaj metrov blaga, ki najbrže izvira od tatvin. Oddali so ga v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

Ne pozabi naročnine!

Grozote španske revolucije

Žalostna usoda beguncev

Zadnje telefonične vesti

Ugodni nemški komentarji k Mussolinijevemu govoru

BERLIN, 2. novembra. Nemško časopisje pozdravlja s priznanjem Mussolinijeve besede v Milanu. »Montag« piše, da je Mussolini pokazal, da je berlinski sporazum za Evropo dober nauk. »Montagspost« piše, da kaže Mussolinijev govor vedno bolj, kako se v Evropi orisuje fronta civilizacije proti fronti boljševizma. »Kölnische Zeitung« je mnenja, da je Mussolinijev govor kakor vihar razčistil ozračje v Evropi. Pri tem se je Mussolini poslužil priprostege jezika, ki ni obtežen z diplomatskimi prisposodobami. Predvsem je Mussolini razbil vse iluzije sodobnosti ter je z njegovim govorom točno pojasnil zadržanje Italije napram ostalim državam.

Katastrofa nemškega potniškega letala

BERLIN, 2. novembra. Včeraj popoldne je na progi Frankfurt ob M. — Erfurt treščilo na turinški gozd lokalno potniško letalo Lufthanse. Pri padcu na zemljo je bilo letalo v plamenih. Vseh 10 potnikov, med njimi trije člani osebja, so našli pri tem smrti.

Narodno gledališče

Ponedeljek, 2. novembra: Zaprto.

Torek, 3. novembra ob 20. uri: »Prva legija«. Red A.

»Ukročeno trmoglavko«, znano duhovito komedijo W. Shakespearea, ki v Mariboru še ni bila igrana, uprizore kot prihodnje dramsko novost v kratkem. Režira J. Kovič, vodilni vlogi igraata Starčeva in Nakrst.

SENCE PRETEKLOSTI

Sele po poroki.

Dekle: »Ali me resnično ljubiš?«
Fant: »Resnično.«
Dekle: »Kako bi to dokazal?«
Fant: »Skočil bi zate v ogenj ali v vodo.«
Dekle: »Ah, zdaj pa že vidim, da me ne ljubiš.«
Fant: »Kako to, da ne?«
Dekle: »Ker bi se potem ne mogla poročiti.«
Fant: »No... jaz bi... jaz bi storil to po poroki.«

Ognjeni element povzročil četrtn milijonsko škodo

Danes opolnoči je zadonel po Slovenski Bistrici požarni alarm. Gasilci so takoj odbrzeli proti Zg. Bistrici, kjer je ogenj zajel gospodarsko poslopje posestnice Margarete Ozimičeve. Ogenj je uničil vso zalogo sena, ki ga je bilo za 165 vozov, razen tega vse poljske pridelke. Povzročena škoda znaša 150.000 dinarjev. Slovenjebistriški in zgornjebistriški gasilci so po večurnem napornem gašenju preprečili požarno katastrofo, ki je grozila bližnjim objektom.

Danes dopoldne ob pol desetih pa so

moral slovenjebistriški gasilci na mesto novega požara, ki je nastal v gospodarskem poslopiju vdove po bivšem lesnem trgovcu gospe Juhartove. Zgorelo je sena za 6 vagonov ter so gasilci ob času poročila čvrsto na delu, da pogasijo požar. Škoda znaša okoli 30.000 dinarjev. Pri Sv. Duhu pri Prevaljah pa je ogenj uničil gospodarsko poslopje posestnika Mihaela Pačinka, ki trpi radi požara nad 25.000 Din škode. — V Sv. Primožu pri Muti so ognjeni zublji uničili gospodarsko poslopje Franca Lorencija. Požar je vpe-

pelil poslopje do tal, zgoreli so tudi vsi gospodarski stroji ter ves letošnji pridelek, tako da znaša skupna škoda okoli Din 35.000. V Bukovcu pri Zg. Polskavi je nastal ogenj na podstrešju stanovanjske hiše posestnika Jožefa Vrečka. Domačini so pravočasno opazili ogenj ter takoj obvestili domače gasilce, ki se jim je posrečilo ogenj lokalizirati. Zgorelo je le ostrešje, tako da znaša škoda okoli 5000 Din. V Moščancih pa je požar vpepelil gospodarsko poslopje pesestnika Matjaža Čarnina, ki trpi nad 7000 dinarjev škode.

Domači razgledi

Zboljšanje naših prometnih razmer v prihodnji poletni sezoni

Kakor vsako leto je železniška direkcija v Ljubljani tudi letos pozvala vse zastopnike javnih korporacij in gospodarskega življenja na posvetovalno anketo, ki bi naj razpravljala glede izboljšanja voznega reda za prihodnje leto. Anketa, kateri je predsedoval železniški direktor g. dr. Fatur, je bila izredno dobro obiskana. Prisotni so bili vsi glavni referenti posameznih oddelkov železniške direkcije, banske uprave, poštne uprave itd. Zbornico za TOI v Ljubljani je zastopal generalni tajnik minister v p. g. Mohorič. Tujskoprometni interesi severnega dela naše banovine so bili zastopani po ravnatelju Tujskoprometne zveze »Putnika« v Mariboru g. Jos. I. Loosu.

Sezonska brzovlaka Praha—Dunaj—Maribor—Zagreb—Sušak (Split),

ki se jima v Zidanem mostu priključijo brzovlaka Jesenice—Beograd, ostaneta tudi v prihodnji sezoni v prometu, in to kljub temu, da sta bila v pretečeni sezoni proti pričakovanju nedovoljno frekventirana. Radi izrednega pomena teh brzovlakov ne le za zvezo inozemstva z našimi glavnimi tujskoprometnimi območji Slovenije in Dalmacijo, temveč tudi radi odličnih zvez, ki jih ti vlaki nudijo notranjemu turizmu in notranjemu prometu, mora biti glavna briga vseh tujskoprometnih ustanov, da vsem interesentom posebno toplo priporočajo te vlake in skušajo na ta način povečati njegovo frekvenco. Pomankljivost, da je imel sezonski brzovlak iz Maribora v Beograd le direkten voz tretjega razreda, bo v prihodnjem letu odpravljena. Ta brzovlak bo do Zidanega mosta imel postanek kakor lantsko leto le v Mariboru, Celju, Laškem in Rimskih toplicah.

Vozni red navadnega mednarodnega brzovlaka Dunaj—Zidani most—Trst,

oziroma Dunaj—Zagreb—Sušak (Split), ostane brez bistvenih sprememb. Naša železniška uprava žal ni mogla ugoditi želji mednarodne železniške konference o skrajšanem prevoznem času, nasprotno, morala je prevozni čas celo povečati za 5 minut in to radi mestoma zelo slabega stanja gornjega ustroja železniške proge, ki zahteva na nekaterih mestih zmanjšane brzine na 30 km in še manj. Radi tega namerava generalna direkcija državnih železnic opustiti postanek tega brzovlaka v Vidmu-Krškem in Rajhenburgu. Proti tej nameri so energično protestirali vsi zastopniki gospodarskih in tujskoprometnih ustanov in je pričakovati, da bo železniška uprava upoštevala upravičene želje dravske banovine in da ne bo na ta način degradirala krajev, ki imajo že 10 let brzovozne zveze, temveč da bo rajši votirala razmeroma skromna sredstva za popravilo te proge, posebno ker je na tem sektorju nujnega popravila potrebnih le kakih 20 km. Sploh se mora že ob tej priložnosti ponovno ožigosati neupravičeno zapostavljanje železniškega

omrežja v dravski banovini, ki predstavlja za železniško upravo najbolj donosni odsek, obenem pa vrši silno važno funkcijo posebno kar se tiče tranzitnega prometa skozi našo državo v smeri sever—jug in vzhod—zapad.

Upravičeni želijo Celja, da naj se podaljša postanek brzovlakov, ki znaša sedaj le pičlo minuto, je bilo v okviru možnosti ugodeno ter bo v bodoče postanek znašal dve minuti. Do temeljitega izboljšanja železniške proge ne bo mogoče ugoditi želji Rimskih toplic za postanek brzovlakov. Tudi ne bo še mogoče v prihodnji sezoni uresničiti predlogov glede boljših zvez s popoldanskim brzovlakom preko Maribora za Nemčijo. Končno še ni bilo mogoče zaenkrat doseči prometa z direktnimi vozovi od Maribora do Beljaka, kjer je potrebno v Celovcu prestopati. — Razmere na kolodvoru v Grobelnem, važnem križišču za Rogaško Slatino, nikakor niso v skladu z velikim prometom in ugledom tega našega največjega zdravilišča ter je sklenjeno, da se poveča čakalnica in da se tudi zunanji izgled kolodvora uredi, postavijo nove klopi itd. — Velike važnosti za Slovenijo bo vpostavitve zveze z direktnimi vozovi med Prago in Bledom preko Linza, Salzburga in Beljaka. — Osební vlak proti Ljubljani, ki sedaj odhaja iz Maribora ob 9.45, bo prihodnje leto odhajal 25 minut prej in bo imel na ta način v Pragerskem zvezo tudi s Prekmurjem. Boljšim zvezam z Ljutomerom, Mursko Soboto, Slatino Radenci in Gornjo Radgono iz Maribora in Ljubljane, je bila posvečena največja pažnja. V bodoče bo odpadel dolgi postanek na Pragerskem, posebno v Ljutomeru, kar je dalo potnikom do sedaj stalno povoda za pritožbe. Postanek v Ljutomeru bo odpadel s tem, da bodoča vpeljana dva nova vlaka med Gornjo Radgono in Ljutomerom. Za Prekmurje bo ta novost izrednega gospodarskega pomena, ker se bo na primer za vožnjo iz Ljubljane do Slatine Radenci vozni čas zmanjšal za celi dve uri, kar bo brez dvoma velikega pomena tudi za naše priljubljeno zdravilišče Slatina Radenci.

Osební vlak št. 617, ki odhaja iz Ljubljane proti Mariboru ob 7.20, bo v bodoče odhajal šele ob 8. uri, tako da bodoča s tem vlakom imela zvezo gorenjski in dolenski jutranji osebni vlak. — Osební vlak št. 619, ki odhaja iz Velenja ob 12.18, bo imel preko Celja in Zidanega mosta zvezo z osebnim vlakom št. 623 iz Ljubljane, kar bo velikega pomena za celjski okraj in Savinjsko dolino ter bo obenem predstavljalo ugodno zvezo za vikend-izlete.

Postanek ljubljanskega in mariborskega osebnega vlaka, ki prihajata v Zidani most približno opoldne, bo podaljšana na 20 minut, tako da bodo potniki v Zidanem mostu tudi lahko obedovali.

Na progi Maribor—Dravograd in Celje

—Dravograd ostanejo vozni redi v glavnem neizpremenjeni. Potreba po novih zvezah na teh progah se ni mogla uresničiti v glavnem iz finančnih razlogov ter radi pomanjkanja personala, saj je današnje število železniških uslužbencev daleč pod normalnim sistemiziranim številom, v Slovenjgradcu bo imel Savinjski v bodoče eno minuto postanka.

Na Gorenjskem v splošnem ne bo sprememb voznega reda. Kakor za Prekmurje so bile pa železniške zveze bistveno izboljšane tudi za Dolenjsko in Notranjsko.

Prj tej priložnosti moramo ugotoviti in povdariti izredno skrb ljubljanske železniške direkcije za izboljšanje naših prometnih razmer. Le žal, da so ravno za dravsko banovino dotacije za železniški promet skrajno nizke in v nikakem razmerju z drugimi progami, ki daleč nima-jo onega gospodarskega, tujskoprometnega in prestižnega pomena kakor proge dravske banovine. Dolžnost merodajnih osebniosti in javnosti bi bila, da se povzamejo pri prometnem ministru vse mere, da bi se ugodilo skrajni potrebi izboljšanja slovenskih prog, ki bi se morale pred vsemi drugimi postaviti na ono višino, ki bi omogočala brzino in sigurnost, kakor jo zahteva železniški promet v sodobni obliki in kakor se to izvaja v vseh evropskih državah, ki s polnim razumevanjem ustvarjajo sodobne pogoje za železniški promet.

Iz življenja in sveta

Ostre in blage zime v preteklosti

Letošnja zgodnja zima nima enake v našem stoletju, menda tudi ne v prejšnjem. V daljni preteklosti pa ji ni težko najti vrstnic. Zabeležile so jih stare kro-

nike in od tod posnemamo: Zelo kruta zima je bila l. 718. Pravijo, da je bil Carigrad tisto zimo več nego tri mesece v snegu. L. 764. se je taka zima ponovila. Že na začetku so zamrzile vse reke in nekateri morski zalivi, med njimi Dardanelski preliv. Spomladaj so bile hude povodnji, poleti pa velika suša. V letu 800./801. je bila zima tako ostra, da je zamrznilo Črno morje okoli obrežij. V letu 822. ni bila zima samo kruta, ampak tudi zelo dolga. Vse evropske reke je pokril takšen led, da so lahko vozili čezeni najtežje vozove. L. 860. je zamrznil del Jadranskega morja. V letu 994. je trajala huda zima dobrih šest mesecev. Poleti pa je bila strahotna suša: mnoge evropske reke so se posušile. Leta 1010./11. je segla zima celo v Egipt, kjer se je pojavil led na svetni Nilu. Tega leta je zamrznil tudi Bospor. Leta 1099. je bila zima sila ostra in tudi vse ostalo leto je bilo izredno hladno. Zelo hude zime beležijo kronike tudi v letih 1268./9. in 1322. in 1323. Za prvenstvo je teknovala zima l. 1407./8. Čez zamrzli Skagerak so prihajali volkovi iz Danske in Norveške. V februarju so bile strašne povodnji po vsej Evropi. Poletje pa je dalo jako dobro letino. L. 1608. je bila huda zima v vsej Evropi in Severni Ameriki. L. 1740. je zamrznilo Baltičsko morje in — prav kot letos — celo Bodensko jezero. Po zapiskih kronistov je bila ta zima najdaljša in ena najostrejših. V pomladnih mesecih je bil še velik del Evrope pod snegom.

Ob tej priliki ne bo napak, če omenimo v tolažbo nasprotni pojav: izredno blage, tople zime. L. 1186. je bila tako topla zima, da je na Švicarskem pozimi cvelo drevje. L. 1228. je že v aprilu cvela vinska trta. L. 1289. je bilo v mnogih krajih srednje Evrope v decembru sadno drevje v cvetju in ljudje so se lahko kopali v rekah. Tudi l. 1328./9. je bila pomlad namestu zime, v januarju je cvelo sadno drevje, v drugi polovici maja pa so že povsod želi. Zima l. 1420. je bila takisto zelo mila. Sredi aprila so na Švicarskem dozorele črešnje in koncem julija so že brali grozdje v vinogradih.

Spomnite se CMD!

Mali oglasi

Prodaj

SPALNICO orehovo, masivno, 1800 Din. Peč na žagovino, prima, Din 250.— prodaj Povprašati Tržaška c. 1, trafika. 5496

Sobo išče

Iščem ENOSTAVNO PRENOČIŠČE za stalno v bližini 45 peš. polka. Ponudbe na upravo lista pod »Prenočišče« 5495

Sobo odda

KABINET oddam. Koseskega ul. 39. 5492

SOBA

s predsobo in kopalnico s 1. decembrom za oddati. Naslov v upravi. 5498

Stanovanje

DVE GOSPODIČNI sprejem na hrano in stanovanje. Frankopanova ul 41. 5495

ODDAM STANOVANJE. Tvorliška c. 24. 5494

SOBO IN KUHINJO takoj oddam. Streliška cesta 1. 5491

PREDSOBO, KUHINJO. SOBO oddam. Sp. Radvanjska 41. 5489

Službo dobi

VEČ KROJAŠKIH POMOČNIKOV in šivilj za delo hlač dobi stalno delo pri Zotter-ju Rajko, Maribor, Vetrinjska ul. 11 5488

Ženitve

GOSPODIČNE POZORI! Mlad obrtnik z dobrodočo obrtjo se želi poročiti z gospodično, staro do 25 let, ki ima nekoliko gotovine, delavke prednost, Dopise na upravo lista pod »Srečna področnost«. 5497

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

S cesarskega prestola v bližnjo

46

Toda medtem je general Escobedo že prejel nova stroga navodila. Maksimilijanu ter njegovemu spremstvu ni niti ponudil, da bi se vsedli.

Zatem pa je dal čisto kratak in jasen odgovor:

»Vse vaše predloge bom poslal predsedniku Juarezu. Priporočam se.«

S tem je bil razgovor končan. Maksimilijan se je vrnil v svojo celico.

Juarezov odgovor pa je bil generalu Escobedu že takrat dobro znan. Ni ga pa hotel povedati Maksimilijanu.

Noč v grobnici.

Četudi ne bi bil Napoleon III. pustil Maksimilijana in Sarlote na cedilu, je vendarle več kakor gotovo, da se habsburško cesarstvo ne bi bilo moglo obdr-

žati v Mehiki. Prejkoslej bi se morale francoske čete umakniti. Maksimilijan pa bi se znašel sam napram svojim sovražnikom, ki jim ni mogel biti dorastel in ki jih sploh ni mogel nikdar razumeti. Znana pa je resnica: ne razumeti ali nepoznati svojega nasprotnika je predpogoj popolnoma negotovega uspeha v vsaki politični borbi.

Maksimilijan pa se je tedaj že nahajal v svoji celici. Po poldrugoletnem bivanju v Mehiki še vedno ni poznal Mehikancev. Ni vedel, da je to popolnoma drugi svet, ki se v nobenem pogledu ne sme ocenjevati in motriti po evropskih merilih.

Ujeti in s prestola pahnjeni bivši mehikiški cesar apelira na človečanski ču-

nasprotnika. Maksimilijan se sam ne zaveda, da je prišel kot tujec brez lastne krivde v deželo, v kateri je svobodoljubni narod sam hotel odločiti o svoji usodi. Sedaj pa se je Maksimilijan skliceval na gentlemenstvo in kavalirstvo. Zaveda se, da je nasprotniku popolnoma nenevaren, potem ko je meč odločil v njegovo škodo.

Maksimilijan gre v svojem ujetništvu tako daleč, da piše mile prošnje svojemu strašnemu tekmeču.

Toda Benito Juarez se za vse te prošnje niti najmanj ne zneni. Čvrsto je odločen, da da svojemu nasprotniku priliko, da čuti maščevanje za to, ker je svoječasno moral pred Maksimilijanovo invazijo bežati do skrajnih meja svoje domovine.

Strašen eksempl...

Juarez je medtem že sklenil: statuirati tako strašen eksempl, da bo v bodoče vsakogar v Evropi minilo veselje, da bi se vmešaval v notranje mehikiške zadeve.

Premišljeno, stopnjema, rafinirano, neprestano snuje Juarez ta svoj maščevalni načrt, s katerim hoče osvetiti prejšnjo kri potomcev Aztekov, katerim so beli narodi vzeli svobodo ter razbili njihovo državo.

Maksimilijan in Juarez sta prenehala bitij človeka. Bila sta še samo predstavnik dveh načel, dveh historičnih sil, ki sta trčili skupaj k poslednjemu dvoboju ter obračunu.

Straže se poostre.

V posebnem Juarezovem nalogu so ujetemu Maksimilijanu posttrili straže. Doselej mu je bil dopuščen vsak obisk. Doselej pa je bilo drugače. Dosedanji zapor se je namreč izkazal kot zelo neprimeren za strogo čuvanje. Radi tega so Maksimilijana premestili v kapucinski samostan, kjer pa še niso bili pripravljenti pripravljeni prostori, ki so mu bili namenjeni.

(Dalje sledi.)